

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

De Candelabris, aliisque vasis ad usum luminum. Ea in Ecclesia antiquissima esse. Solvitur objectio ex Lactantia, & ex concilio Illiberitano.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

commemoratur in descriptione Missæ, quam Papa solemniter cantat. Hodie in Ecclesia Romana, cum summus Pontifex solemniter celebraturus procedit, duo stabella ex pennis pavonum compacta hinc inde portantur, sed nulluseorum intra Missam usus est;

De Candelabris, aliisque vasis ad usum luminum. Eam Ecclesia antiquissima esse. Solvitur obiectio ex Lactantio, & ex concilio Illiberitano.

VII. **C**ommunia omnibus Ecclesiis sunt candelabra, lumina, crux, thuribulum, & libri, de quibus distinctè agendum est. Candelabra, aliaque vasa affabre facta ex auro, argento, aliove metallo, quibus fixæ candelæ, vel elychnia oleo fota accendebantur ad præbendum lumen, ab ipsis Apostolorum temporibus fuisse in Ecclesia, inde ostendit Baronius anno 58. quia hic usus jam ante vivebat apud Hebræos, quibus in templo & lucernæ succensæ erant, & aureum candelabrum pretiosissimum, Exodi 25. egregiè descriptum. Quam verò sumptuosa hæc essent, satis expressum habemus apud Anastasium, & alios, qui summorum Pontificum & Principum donaria recensentes, frequenter enumerant pharos coronatos, lampades cum delphinis, canthara cereostata, & lucernas aureas atque argenteas, multique ponderis, in quibus non solum cera & oleum commune, sed aliquando oleum pretiosissimum & opobalsamum incendebatur. His autem vasis dives erat Ecclesia etiam sub ethnicis Imperatoribus, qui ipsam devastabant: In actis enim Proconsularibus traditæ leguntur in Africa ministris Diocletiani lucernæ argenteæ septem, æneæ undecim cum catenis suis, cereostata duo, candelæ breves æneæ cum lucernis suis septem. Et Prudentius in hymno S. Laurentii in persona Tyranni cecinit;

*Argentis scyphis ferunt
Eumare sacrum sanguinem,
Auroque nocturnis sacris
Adflare fixos cerces.*

Est & canon 3. Apostolorum, ne liceat aliquid aliud ad altare offerre præter oleum ad luminaria, & incensum tempore sanctæ oblationis. Athanasius in epist. ad orthodoxos de Arianorum persecutione, ethnicos ab illis in Ecclesiam introductos conqueritur, qui candelabra deposuerunt, & cereos idolis incenderunt. Eundem luminum usum indicat Paulinus Nat. 3. S. Felicis;

*Clara coronantur densis altaria lychnis,
Lumina ceratis adolentur odora papyris.
Nocte dieque micant, sed vox splendore diei
Fulget: & ipsa dies celesti illustris honore
Plus micat innumeris lucem geminata lucernis.*

Ex quibus apparet, non solum noctu, sed etiam interdiu succensâ lumina, quem morem culpabat Vigilantius dicens, „prope ritum gentilium videmus sub prætextu religionis introductum in Ecclesias, sole adhuc fulgente moles cereorum accendi. At Vigilantio nervosè, ut solet, Hieronymus respondit, Ostendens eum morem universalem esse in oriente, & occidente, non ad fugandas tenebras, sed ad signum lætitiæ demonstrandum. Aliam addit rationem Isidorus lib. 7. originum cap. 12. ut sub typo luminis corporalis illa lux ostendatur, de qua in Evangelio legitur. *Erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem.* Præclare item Micrologus cap. 11. „Juxta „Romanum Ordinem nunquam Missam absque „lumine celebramus, non utique ad depellendas tenebras, cum sit clara dies, sed potius in „typum illius luminis, cujus sacramenta ibi conheimus, sine quo & in meridie palpamus, „sicut in nocte. Hunc usum improbare videtur Lactantius Firmianus lib. 6. div. instit. cap. 2. sic scribens; „Num igitur mentis suæ compos „putandus est, qui auctori & datori luminis „candelas ac cereorum lumen offert pro munere? At si bene perpendatur, solos ethnicos, quos impugnat, reprehendit, quia lumina Deo accendebant tanquam in tenebris degenti, & luce indigenti. Difficilior obiectio sese offert ex c. 34. concilii Illiberitani, *Cereos per diem placuit in cœmeteriis non incendi, inquietandi enim Sanctorum spiritus non sunt.* Qui sanè canon crucem fixit interpretibus, tum ob prohibitionem, quæ omnium Ecclesiarum consuetudini adversari videtur; tum ob ejus rationem, quia non satis constat, quomodo possint Sanctorum spiritus luminibus inquietari. Variæ Doctorum explicationes extant in commentariis ad ipsum concilium novissimè editis Lugduni, quæ ibidem legi possunt pag. 321. & sequentibus. Sed ut verum fatear, nulla eorum nodum solvere mihi videtur, nec meum est tantas componere lites. Forsitan in illa Provincia ex luminum in cœmeteriis accensione aliqua superstitio irrepsit, quæ citato canoni occasionem dedit, ex cujus ignorantia obscuritas & difficultas in ejus intelligentiâ orta est. Plura de usu luminum in Ecclesia congerit Baronius loco citato.